

'Van Doorn kiest de kant van de Palestijnen'

Columnist J.A.A. van Doorn analyseerde op 2 oktober in de Verdieping het schijnbaar onoplosbare Joods-Palestijnse conflict, onder de kop 'Waarom Israël geen vrede wil'. Het betoog riep vele reacties op. Hieronder een bloemlezing.

Het is vervelend om te constateren dat een goede en informatieve krant als *Trouw* totaal geen kijk heeft op de situatie. Dat blijkt wel uit het artikel 'Israël wil geen vrede' door J.A.A. van Doorn. Ik vind dat Van Doorn niet objectief is en duidelijk de kant kiest voor de Palestijnen. Ik ben zelf niet joods, maar heb vier jaar gewerkt in Tel Aviv en de meeste mensen in Israël willen geen oorlog meer.

Erik Moonen

Sterkste partij

J.A.A. van Doorn stelt dat de vicieuze cirkel van het geweld alleen doorbroken had kunnen worden als de sterkste partij, Israël, aan een oplossing was gaan werken. Israël heeft dat niet gedaan, want het is een 'pijnlijk feit dat vrede niet in Israëls belang is'. In het labyrint van gestrande vredesvoorstellen en evenzovele schuldvragen heeft Van Doorns visie de verleidelijke aantrekkingskracht van grote eenvoud. Vooral ook omdat hij zijn beweringen illustreert met een reeks eenzijdige grepen uit een lange en bloedige geschiedenis. Toch knaagt er iets zeer fundamenteels. Want waarom zou alleen de sterkste partij aan een vreedzame oplossing moeten werken? Meestal leggen sterkere partijen eenvoudigweg hun wil op aan de zwakkere. Slechts als het in het eigenbelang van conflicterende partijen is, zullen deze, of ze nu sterk of zwak zijn, zoeken naar schikkingen, compromissen en vredesverdragen. Van Doorn beweert dat Israël dit eigenbelang niet heeft, maar hoe zit dat dan met de Palestijnen? Je zou gezien hun slechte positie toch mogen verwachten dat de Palestijnen voortdurend op vrede uit zijn. In elk geval is het domste wat je als zwakkere kunt doen, geweld te gebruiken tegen de bevolking van een sterkere. Je kunt er dan zeker van zijn dat die bevolking haar spierballen zal laten zien. En dat is precies wat er al die jaren bij de Palestijnen mis is gegaan. De Palestijnse leiders

Een Palestijn bij de 'veiligheidswal' bij Abu Dis. Op de muur staat 'Getto Abu Dis'.

FOTO REUTERS

hebben voortdurend compromissen tot het delen van het land afgewezen en van meet af aan hun toevlucht gezocht tot de meest perfide vorm van geweld die er bestaat, het doden van onschuldige burgers. Als Israël geen vrede wil, zoals Van Doorn beweert, dan hebben Arafat, zijn aanhang en zijn voorgangers er alles aan gedaan Israël hiervoor de nodige argumenten te verschaffen. Daarmee hebben zij het Palestijnse volk een zeer slechte dienst bewezen.

Toch is er nog hoop. Die ligt in het feit dat Israël wel degelijk naar vrede verlangt. Israël is niet het monolithische blok waarvoor Van Doorn het verslijt. Het land bestaat uit een pluriforme samenleving, die in elke opiniepeiling laat zien dat er een meerderheid bestaat voor het opgeven van de bezette gebieden in ruil voor een echte vredesregeling. Die meerderheid zal zich ook tijdens verkiezingen laten horen, mits die ervan overtuigd is dat de Palestijnen werkelijk vrede willen. Als de Palestijnse Autoriteit concrete stappen tegen terrorisme onderneemt en de burgers van Israël weer veilig de straat op kunnen, zal de Israëlische democratie sterker blijken te zijn dan het griezelige nationalisme van de kolonisten en hun geestverwanten. De groot-Israël-gedachte zal wegsmelten tot een onbeduidende factor als er zekerheid bestaat dat de Palestijnen Is-

raël als Joodse staat erkennen, en niet als tijdelijk fenomeen dat uiteindelijk door een moslimstaat vervangen zal worden.

Den Haag

Ronny Naftaniel
directeur Cidi

Scherpzinnigheid 8-10-03

Ditmaal schreef J.A.A. van Doorn met de helderheid en scherpzinnigheid die we van zijn columns gewend zijn, een fors artikel. Mijn waardering is groot. Alleen eindigt hij wel erg somber: „Het Palestijnse project is verloren.“ Dit nu valt mijns inziens nog te bezien. Allereerst: soms komen de leiders van een volk en dat volk zelf tot inkeer. Naar mijn vaste overtuiging is en blijft Israël 'het volk van de profeten'. Ook in onze tijd zijn er profeten, in Israël en hier: enkelingen die getuigen tegen onrecht ook als het eigen volk dat aanricht. In onze tijd protesteerde in Israël eerst die ene piloot en weigerde dienst; opeens zijn het er 27. We wisten indertijd niet dat de Berlijnse muur zou vallen; misschien is de val van dat krankzinnige honderden kilometers lange hek dichterbij dan we denken.

Ten tweede: als de EU echt wil, kan men alleen al met economische middelen de expansiezucht van Sjaron een halt toeroepen. Daar hoeft geen schot bij gelost te worden; alleen de

politieke wil ertoe is nodig, en die ontbreekt nog. Dat heeft weer te maken met de publieke opinie, dus dat zijn uiteindelijk wij.

Op een poster van de Israëlische vredesbeweging stond, jaren geleden al, de foto van twee soldaten die op een Palestijnse burger neersloegen; er naast een lijst met vijftien namen van burgers die slachtoffer werden tijdens - toen nog - vreedzame betogingen. Erboven stond: „Zeg niet: ik heb het niet geweten“. Dat geldt ook voor ons, zeker na het artikel van Van Doorn.

Rotterdam

Johan M. Snoek

Zelfmoordaanslagen

Erken nu gewoon dat de zelfmoordaanslagen nooit te rechtvaardigen zijn, de geschiedenis van het lijden van de joden laat duidelijk zien waarom. Zelfs in de donkerste dagen van hun bestaan verlaagden zij zich niet tot het plegen van zelfmoordaanslagen op onschuldige burgers. Dat de Palestijnen dit wel doen komt slechts door een totaal verziekte religie en een chronisch tekort aan respect voor het leven.

Sliedrecht

A.M. Monster

Helder

Graag wil ik u danken voor de instructieve analyse en heldere conclu-

sie van J.A.A. van Doorn in *Trouw* over het conflict Israël/Palestijnen.

De Kiel

E. Brouwer

Dooddoener

Dat een rechtvaardige en haalbare oplossing voor het Palestijns-Israëli-sche conflict verder weg lijkt dan ooit is al bijna een dooddoener. Wie zegt dat de meeste wondermiddelen die door al dan niet deskundige en goed bedoelende commentatoren worden aangeboden, voornamelijk ingegeven zijn door de belangen, de politieke overtuiging of de sympathieën van de desbetreffende commentator voor deze of gene zijde in het conflict, kan ook nauwelijks als vernieuwend of origineel worden beschouwd.

Toch is het *blame-game*-principe dat veel van die commentaren kenmerkt (zie bijvoorbeeld J.A.A. van Doorn, *Trouw* 2 oktober) funest als het gaat om het serieus zoeken naar en uitvoeren van een compromisverdrag, dat door Palestijnen, Israëliërs en de andere bij het conflict betrokken partijen gesloten zal moeten worden om de huidige - zoveelste - impasse en vicieuze geweldscirkel te doorbreken en te komen tot een levensvatbare *modus vivendi* voor Israël en Palestina, waarbij aan de fanatici aan beide kanten de kans dient te worden ontnomen om, wat in feite hun vetorecht met betrekking tot zo'n verdrag is, succesvol te doen gelden.

Een van de grootste obstakels voor heuse veranderingen is de angst onder joden en Palestijnen voor een onzekere toekomst, een angst die hen ertoe beweegt met alle geweld vast te houden aan de ellendige werkelijkheid waarmee ze helaas zo vertrouwd zijn geraakt.

Hierdoor slagen non-leiders als Ariël Sjaron en Yasser Arafat er steeds weer in de steun van een meerderheid van hun volk te krijgen, zodat ze hun non-beleid (gebaseerd op corruptie, een zich verder ingraven in loze uitspraken en nederzettingen, en een hopeloze status-quo) kunnen voortzetten en een kleine kring van hun getrouwen zich kan verrijken. Tegelijkertijd kunnen de kolonisten vrolijk doorgaan met het verder bezetten van de Palestijnse gebieden en het creëren van *facts on the ground*, terwijl de fanatici aan Palestijnse kant genoeg hebben aan af en toe een geslaagde zelfmoordactie om hun duivelse Palestijns-islamitische variatie op Marx' Verelendungstheorie werkelijkheid te laten worden.

Parijs

Bert de Bruin

inspraak**Vredesduif?**

Met een paar simpele lijnen schetste CW-cartoonist Arend van Dam een beeld van het Israëliisch-Palestijnse conflict: op het eerste plaatje zie je een Israëli - een orthodoxe jood blijkbaar want hij heeft een keppeltje op - die een duif met een olijftak loslaat; op de vier bladen van de tak de namen van vier Palestijnse steden. De Palestijn (met snor en hoofddoek) kijkt afwach- tend en verlangend. Onder het plaatje staat: 'Vredesgebaar'.

De bedoeling is duidelijk: Israël is bereid vier Palestijnse steden te ontruimen. Op het tweede plaatje kijken Israëli en Palestijn geschrokken want tussen hen in ontploft een bus; de duif laat de olijftak vallen. Op de achtergrond een derde figuur met hoofddoek,

snor en baard en een gemene grijns: Hamas! Het onderschrift luidt: en de reactie.

Zo simpel als de tekeningen met onderschrift ons willen doen geloven, is het niet. De Israëliische premier Sjaron is geen duif maar een havik, wiens loopbaan vergezeld ging van gewelddaden. Indertijd werd hij door een Israëliische onderzoekscommissie medeverantwoordelijk bevonden voor de massamoord op Palestijnse vluchtelingen in de kampen Sabra en Sjatila. Naar het Palestijnse gebied vliegen er nu, op last van Sjaron, dag aan dag geen duiven maar legerhelikopters, die raketten afvuren op Palestijnen die van terrorisme verdacht worden, om hen zo zonder vorm van proces af te maken. Daarbij worden telkens ook omstanders gedood.

Israël knevelt een heel volk: joodse kolonies midden in het Palestijnse gebied worden - tegen de belofte

in - uitgebreid in plaats van ont- ruimd. De Gazastrook wordt steeds meer één grote gevangenis. De bewoners van de Westoever worden nog verder geïsoleerd door de bouw van een gigantisch hek en alles wat daartoe in de weg staat wordt rücksichtslos geroid, ook honderden olijfbomen. Een olijftak? Het mocht wat.

Zelfmoordaanslagen vallen op geen enkele manier goed te praten, maar ze zijn een reactie, niet op een vredesaanbod maar op een wrede bezettingssituatie. Wie slechts gevoel heeft voor de Israëliische angst en misère en niet tegelijk voor de wanhoop van de Palestijnen, wier rechten met voeten worden getreden, die levert geen bijdrage tot gerechtigheid, verzoening en vrede tussen beide volken. Eens zullen die toch komen, moeten we blijven hopen en bidden.

Rotterdam

Johan M. Snoek